

РЕШЕНИЕ

№ 428

гр. Варна , 26.02.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ в публично заседание на девети февруари, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Юлия Р. Бажлекова
Членове: Даниела С. Христова
Светлана К. Цанкова

при участието на секретаря Елка Н. Иванова
като разгледа докладваното от Юлия Р. Бажлекова Въззивно гражданско дело № 20203100503268 по описа за 2020 година

Производството е въззивно по реда на чл. 258 и сл. от ГПК, образувано е по жалба от Прокуратурата на РБ срещу решение № 260301/15.09.2020г. постановено по гр.д. №3295/2020г. по описа на ВРС, в частта, с която е Прокуратурата на РБългария е осъдена да заплати на А. И. Ж. сумата от 5 000лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на повдигнато обвинение на 20.01.2016г. по ДП №417/2015г. по описа на Първо РУ ОД на МВР Варна, ведно със законната лихва, считано от 31.10.2019г. до окончателното изплащане на сумата.

В жалбата се излагат доводи относно незаконосъобразност и неправилност на първоинстанционното решение в обжалваната част, вследствие на погрешно възприета от ВРС за установена фактическа обстановка по делото. Навеждат се доводи, че присъденото обезщетение в размер на сумата от 5000лв., е прекомерно и необосновано завишено, тъй като от събраните по делото доказателства не се установява да са налице отклонения в психо-емоционалното състояние, подтиснатост или депресивно състояние на ищеца във връзка с повдигнатото му обвинение. Не се установяват и изложените в исковата молба твърдения, че преживяното от ищеца във връзка с повдигнатото обвинение и воденото наказателно производство е засегнало семейството му и възможността му да полага труд. Посочва се също, че лихвата върху обезщетението за претърпените от ищеца неимуществени щети е дължима от датата на влизане в сила на оправдателната присъда – 18.12.2019г.

Претендира се отмяна на решението като неправилно, а евентуално – да се намали присъденото обезщетение за неимуществени вреди.

В срока по чл.263 ГПК, въззиваемият А. И. Ж. е депозирал писмен отговор, с който оспорва въззивната жалба като неоснователна.

За да се произнесе настоящият състав на съда съобрази следното от фактическа страна:

Производството пред първа инстанция е било образувано по искова молба, подадена от А. И. Ж. от гр.Варна срещу Прокуратурата на Република България, с предявени осъдителни искове с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ за осъждане на ответника да му заплати сумата от 15 000 лева, представляваща обезщетение за понесени неимуществени вреди, изразяващи се в стрес,

притеснения, физически и психически дискомфорт, страх, неудобство пред приятели, роднини и съседи, в следствие на повдигнато на 20.01.2016г. и поддържано срещу него обвинение за извършено престъпление по чл.129, ал.2, вр. ал.1 НК, като на 18.03.2016г. обвинението било променено в по-тежко наказуемо – по чл.131А, пр.2, вр.чл.128, ал.2, вр.ал.1 НК и поддържано обвинение, по което с присъда, постановена по НОХД №2842/2018г. е признат за невиновен. Постановеното присъда, била потвърдена с решение от 31.10.2019г., постановено по ВНОХД № 855/2019г. на ВОС, ведно със законната лихва от датата на влизане в сила на оправдателната присъда – 31.10.2019г. до окончателното изплащане на сумата; както и да ѝ заплати сумата от 2500лв., представляващи обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в заплатено адвокатско възнаграждение. В обстоятелствената част на исковата молба подробно са изложени твърдения за претърпените неимуществени вреди, които са следствие на повдигнатото и поддържано обвинение от Прокуратурата по НОХД № 1525/2016г. по описа на ВРС, ВНОХД №372/2018г. по описа на ВОС, НОХД № 2842/2018г. на ВРС, за престъпление по чл.131А, пр.2,вр. чл.129,ал.2, вр.ал.1 НК, за което ищецът е бил оправдан.

С постановеното решение, ВРС е присъдил обезщетение за неимуществени вреди в размер на 5000лв., ведно със законната лихва, считано от 31.10.2019г. и обезщетение за имуществени вреди в размер на 2500лв.

Въззивната жалба е срещу решението, в частта, с която искът за обезщетение за претърпени неимуществени вреди е уважен, като Въззивникът е осъден да заплати обезщетение в размер на 5000лв., ведно със законна лихва от 31.10.2019г. В останалата част решението не е обжалвано и е влязло в сила.

ВОС,у като взе предвид изложеното в жалбата и депозирания отговор по нея и след обсъждане на доказателствата по делото, приема следното:

Решението в обжалваната част е валидно и допустимо.

От материалите по НОХД № 1525/16г. на ВРС и приложеното по него ДП № 417/2015г., ВНОХД № 372/2018г., НДХД № 2842/2018г. по описа на ВРС и ВНОХД №855/2019г. на ВОС, е видно, че на 20.01.2016г. с постановление ищецът е привлечен като обвиняем в извършване на престъпление по чл.129, ал.2, вр. ал.1 НК, за което се предвижда наказание лишаване от свобода от 5 до 6 години. Със същото постановление по отношение на ищеца е взета мярка „подписка“ С Постановление от 18.03.2016г. А.Ж. е привлечен като обвиняем в извършване на престъпление по чл.131А, пр.2, вр. чл.129, ал.2, вр. ал.1 НК, за което се предвижда наказание лишаване на свобода от 5 до 12 години.

По внесен на 23.03.2016г. от РП Варна обвинителен акт срещу А. И. Ж. с обвинение, за това, че на 15.02.2015г. в гр.Варна, в условия на опА. рецидив е извършил престъпление по чл.131А, пр.2, вр. чл.129, ал.2, вр.ал.1 НК е образувано производство по НОХД № 1525/2016г. по описа на ВРС, по което на 09.01.2018г. е постановена присъда №3 като А. И. Ж. е признат за виновен в извършване на престъпление по чл.131а, пр.2, вр.чл.129, ал.2 НК, вр. чл.54, ал.1 НК и му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от 5 години, при първоначален строг режим.

С решение № 169/20.06.2018г. по ВНОХД № 372/2018г. по описа на ВОС присъдата постановена по НОХД № 1525/2016г. по описа на ВРС е отменена и делото е върнато за ново разглеждане.

С присъда № 152/13.06.2019г. по НОХД № 2842/2018г. по описа на ВРС, А.И. Ж. е признат за невиновен и е оправдан по повдигнатото обвинение в извършване на престъпление по 131а, пр.2, вр. чл.129, ал.2 НК. Присъда е потвърдена с решение № 272/18.12.2019г, постановено по ВНОХД №855/2019г., същото е влязло в сила на 18.12.2019г.

Пред ВРС е представена справка за съдимост на А.И. Ж. от 27.05.2020г., от което е видно, че същият е с повдигнати обвинения: по ДП №28/2006г. по описа на Второ РУ по чл.198, ал.1 НК; по ДП № 6009/2004г. по описа на Следствен отдел по чл.198, ал.3, вр.чл.63, ал.1, т.3 НК; по ДП 3417/2015г. по описа на Първа РУ по чл.129, ал.1, вр.чл.63, ал.1, т.4 НК. В справката е посочено, че А.Ж. е осъждан за умислени престъпления от общ характер.

От показанията на св. С.А. /чичо на ищеца/ се установява, че след повдигане на обвинението и започване на съдебното производство ищецът се притеснявал от ситуацията, защото делото продължило повече от три години. Особено се притеснил, след първото решение, с което му се определило наказание от пет години и парична сума в размер на 6000лв. В този период от три години А. се променил като характер и мислене. Бил много тъжен, оставал много често сам и свидетелят ходел при него често зада го утешава. Вечер на можел да спи, сънувал кошмари. Според свидетеля всички приятели и съседи разбрали за това, че е обвинен, от това че идвали полицаи да му носят призовки. Ищецът изпитвал срам пред близки и съседи и се чувствал неудобно пред тях. Останал без работа, защото имал ангажименти във връзка с делото. Приятелите му се отдалечили от него. В семейството му също имало напрежение и притеснения във връзка с разходите по делото.

Свидетелят А. А.ов е приятел на ищеца и е научил за делото от него през 2016г. Свидетелят усетил промяна в поведението му- станал по-мълчалив, бил притеснен. Заради получената призовка за делото започнали проблеми в семейството на ищеца. Притеснили се, че трябва да се занимават с дела и адвокат. А. се усамотявал, избягвал разговори с приятели и познати, било го срам от съседите. Според свидетеля, заради делото повечето приятели на ищеца спрели да излизат с него. Когато излизал на улицата, съседите му казвали, че е престъпник. Поради това, че се чувствал притеснен от делото, ищецът спрял да ходи на работа.

Съгласно заключението на проведената пред първоинстанционния съд СПЕ, не са констатирани, сериозни негативни последици в психиката на ищеца, в резултат на повдигнатото обвинение; не са забелязани отклонения в психо-емоционалното му състояние, които да насочват към потиснатост или депресивно състояние, в следствие на повдигнатото обвинение. Вещото лице посочва, че водените наказателни дела били стресови събития за ищеца, станали са фактори за семейна дисхармония, което е повлияло на настроението и отношенията в социума. Същите биха могли да станат повод за затваряне в себе си и чувство на неудобство, на не е повлияло съществено на психичното състояние на ищеца, в смисъл на отключване на болестна симптоматика. Вещото лице не е констатирало явни травматични преживявания у ищеца, които да могат да се определят като увреждане на психиката.

Съгласно трайно установената задължителна практика /ППВС № 4/23.12.1968 г. и ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС, както и във формираната по реда на чл. 290 от ГПК практика на ВКС по приложението на чл. 52 от 33Д/, понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 от 33Д не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид от съда при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането, съпоставени със състоянието на ищеца преди него. Конкретно при исковете по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ правнорелевантни обстоятелства за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди са: тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за едно или за няколко отделни престъпления, дали ищецът е оправдан, респ. - наказателното производство е прекратено по всички обвинения или по част от тях, продължителността на наказателното производство, включително дали то е в рамките или надхвърля разумните срокове за провеждането му, дали е взета и вида на взетата мярка за неотклонение; както и по какъв начин всичко това се е отразило на ищеца - има ли влошаване на здравословното му състояние и в каква степен и от какъв вид е то, конкретните преживявания на ищеца, и изобщо - цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му - семейство, приятели, професия, обществен отзвук и пр. Обезщетението за неимуществени вреди от деликта по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ се определя глобално - за всички претърпени неимуществени вреди от този деликт. В този смисъл, неимуществените вреди са конкретно определими и присъденото парично обезщетение за тях следва да съответства на необходимостта за преодоляването им, следва да е достатъчно по размер за репарирането им - в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на конкретния случай, като същевременно обезщетението не следва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди, които могат, и поначало са различни във всеки отделен случай, тъй като част от гореизброените критерии и обстоятелства, релевантни за определяне размера на дължимото обезщетение, могат да са подобни или дори еднакви (по вид или в количествено измерение) при съпоставка на отделни

случаи, но изключително рядко те могат да са идентични изцяло.

В разглеждания случай се установява, че наказателното производство срещу ищеца е проведено за период от 20.01.2016г. до 31.10.2019г., когато той е оправдан с влязла в сила присъда по повдигнато обвинение. Наказателното производство е продължило 3 години и 9 месеца. Повдигнатото обвинение, е за тежко умишлено престъпление, като по време на продължилото в разумния срок наказателно преследване безспорно ищецът е бил притеснен и в състояние на стрес. Изживял е също стрес, унижение и срам при постановяване на първоначалната осъдителна присада. Продължителността на производството, повторното разглеждане на делото е довело до чувство на несигурност и неизвестност от изхода на същото, тревожност, безпокойство, загриженост. В какъвто смисъл са и показанията на разпитаните по делото свидетели.

Същевременно за да определи справедливия размер на обезщетението, съдът отчита обстоятелството, че спрямо ищеца е била взета най-леката мярка за неотклонение, предвидена в процесуалния закон, която не е свързана с ограничаване на конституционно гарантирани права, като правото на свобода, свободно придвижване, право на труд и на социални контакти. От приложената справка за съдимост, в периода след 2004г.-2009г., ищецът е осъждан два пъти, поради което настоящият състав на съда намира, че с повдигнатото обвинение и проведеното производство репутацията му в обществото не е била накърнена за първи път. От друга страна и не са ангажирани доказателства за установяване на твърденията в тази насока.

От ангажираните по делото доказателства не се установяват изложените от ищеца твърдения, че преживяното от него във връзка с наказателното преследване се е отразило на отношенията в семейството му, здравословното му състояние или възможността му да полага труд. Престъплението, за което ищецът е бил обвинен е тежко по смисъла на закона и това е предизвикало у него безпокойство и страх от предвидената в закона санкция, но производството на две инстанции е протекло в рамките на три години и половина, при мярка за неотклонение „подписка“, която не е променяна. Житейски обосновано е да се приеме, че ищецът се е притеснявал за съпругата си, която е забременяла през 2019г. и по какъв начин това ще се отрази на нея, но по делото липсват данни за здравословно, психическо и емоционално състояние на същата. Не се установява, че ищецът е изпитвал притеснения от отношението на приятели и познати, както и, че воденото срещу него именно е повлияло на работата му или на възможността да си намери работа. Не са налице данни ищецът да е загубил, променил работата си или работно място, още повече, че при липса на конкретни данни в исковата молба и в ангажираните писмени и гласни доказателства за професията, която ищецът упражнява и доходите, от които се издържа. Не може да се обоснове също накърняване на доброто име и авторитет на ищеца в обществото, предвид съдебното му минало, а и по делото липсват данни, каква е била преди това репутацията на ищеца в обществото – лична, професионална, за да се приеме, че тя е била значително негативно засегната от обвинението. В този смисъл показанията на свидетелите, че съседите започнали да викат на ищеца, че е престъпник и много приятели го изоставили, сами по себе си не могат да мотивират извод за съществено засягане на авторитета му.

Като съобрази, всичко изложено по-горе, въззивният съд намира, че претърпените от ищеца неимуществени вреди – емоционална и душевна болка и страдания, стрес, безпокойство, срам и неудобство са с нисък интензитет.

С оглед на всичко изложено съдът намира, че общото обезщетение за така претърпените неимуществени вреди, което съответства на необходимостта за преодоляването им, следва да е в размер на общо 2 000лв., който е достатъчен по размер за репарирането им и е в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на настоящия случай, изложени по-горе. Върху посочената сума се дължи законната лихва от датата на влизане в сила на решението на ВОО, постановено по ВНОХД № 855/2019г., с което е потвърдена оправдателната присъда, постановена по НОХД № 2842/2018г. по описа на ВРС – 18.12.2019г. лихва

Решението в обжалваната част следва да бъде отменено в частта, с която искът по чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ е бил уважен за разликата над 2000лв. до 5000лв., както и за заплащане на законна лихва за периода от 31.10.2019г. до 28.12.2019г. и вместо това на основание чл.271, ал.1 ГПК исковете в посочения размер и за посочения период да се отхвърлят като неоснователни. В останалата част, в която е присъдено обезщетение в размер на 2000лв., ведно със законната лихва

от 28.12.2019г. до окончателното изплащане, решението следва да се потвърди.

При този изход на спора и съобразно уважената част от иска, решението следва да бъде отменено и в частта за присъдените в полза на ищеца разноски пред първата инстанция за разликата над 368лв. до 536,25лв.

Въззивникът следва да заплати на въззиваемия сумата от 232лв., представляваща сторените от него разноски за настоящата инстанция на основание чл.78, ал.3 ГПК..

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260301/15.09.2020г., постановено по гр.д. № 3295/2020, В ЧАСТТА С КОЯТО Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ на А. И. Ж., ЕГН *****, от гр.Варна, ул.“Розова долина“№32 разликата над 2000лв. до 5000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, в следствие от повдигнато обвинение на 20.01.2016г. по ДП №417/2015г. по описана Първо РУ на МВР Варна, законната лихва върху сумата за периода от 31.10.2019г. до 18.12.2019г., и в частта за разликата над 368лв. до 536, 25лв., разноски по делото, И ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА

ОТХВЪРЛЯ предявения от А. И. Ж., ЕГН *****, от гр.Варна, ул.“Розова долина“№32 срещу Прокуратурата на Република България иск по чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ за изплащане на сумата над 2000лв. до 5000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на обвинение повдигнато по ДП №417/2015г. по описа на Първо РУ на МВР Варна и по което А. И. Ж. е оправдан, и иска за изплащане на законната лихва върху сумата от 2000лв. за периода от 31.10.2019г. до 18.12.2019г.

Потвърждава решението в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България , ГР.София, бул.“Витоша“ №2 да заплати на А. И. Ж., ЕГН *****, от гр.Варна, ул.“Розова долина“№32 сумата от 232лв., представляваща разноски във въззивното производство, на основание чл.78, ал.3 ГПК.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от съобщението до страните /чрез процесуалните им представители/ при наличието на предпоставките за допускане на касационното обжалване съобразно чл. 280, ал. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____